

PN

Valtion budjetti 2023

[4.10.2022]

Markus Lahtinen

TALOUS TAANTUMAAN

- Hintojen ja korkojen nousu pienentää kotitalouksien ostovoimaa niin Suomessa kuin maailmalla.
- Yksityinen kulutus kääntyy laskuun, samoin vienti.
- Kysynnän puute ja epävarmuus vähentävät investointeja.
- Ostovoima kasvaa ensi vuonna ja kulutus virkoaa loppuvuodesta 2023.
- BKT kasvaa tänä vuonna 1,6 % ja supistuu ensi vuonna 0,5 %.
- Taantuman syvyys ja pituus riippuvat hyvin paljon Ukrainan sodan tapahtumista ja seurauksista, minkä vuoksi epävarmuus on todella suurta.

BKT Suomi

%, vuosimuutos

Lähde: Tilastokeskus ja PTT

PTT

PTT

EU Natural Gas

2022

Summary

Forecast

Stats

Alerts

↓ Export

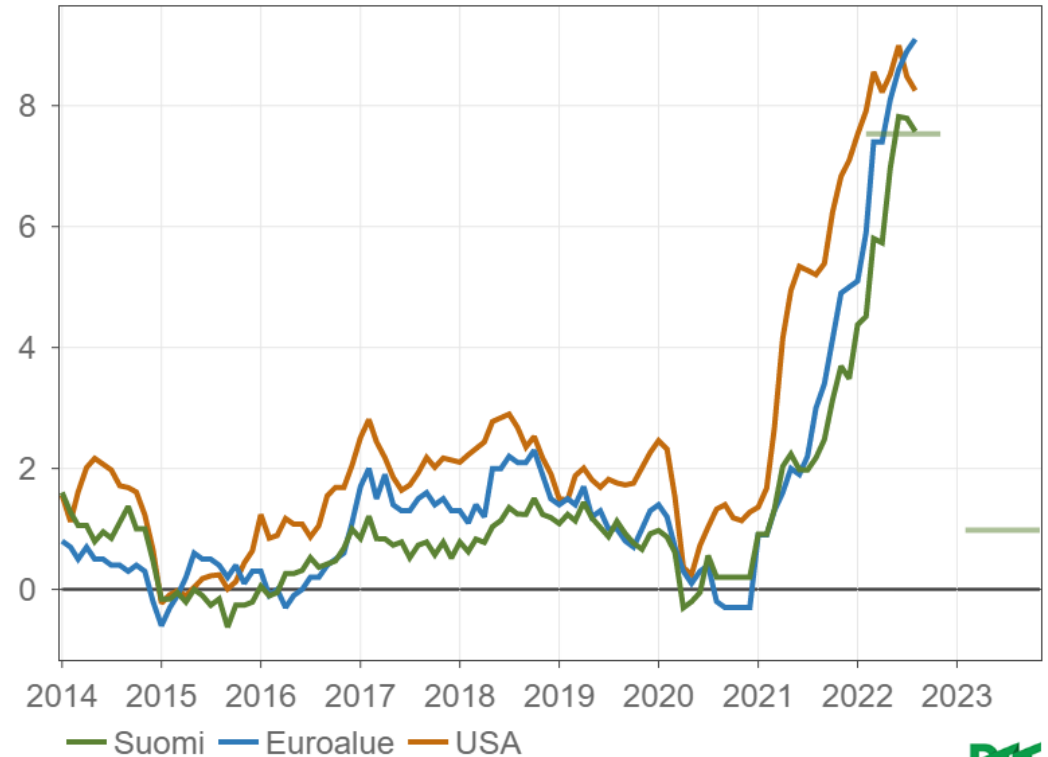

NOPEA HINTOJEN NOUSU TAITTUU ENERGIAN HALPENEMISEEN

- Sähkön ja ruuan hintojen sekä korkojen nousun myötä inflaatiossa loppuvuonna yli 10 prosentin kuukausia.
- Ruuan hinnan ennakoidaan tänä vuonna nousevan keskimäärin 11 prosenttia. Nousuhuippu ajoittuu lähikuukausiin, jolloin nähdään jopa 15–20 prosentin inflaatiokuukausia.
- Koko vuoden inflaatio 7,5 %.
- Ensi vuonna monien tuotteiden hinta laskee tämän vuoden korkealta tasolta.
 - Esim. energia, elektroniikka.
- Palveluissa hintojen nousu jatkuu.
- Jatkossa inflaatio luultavasti nopeampaa kuin mihin viime aikoina totuttu.

Kuluttajahinnat

%, vuosimuutos

Lähde: Tilastokeskus, Eurostat, FRED ja PTT

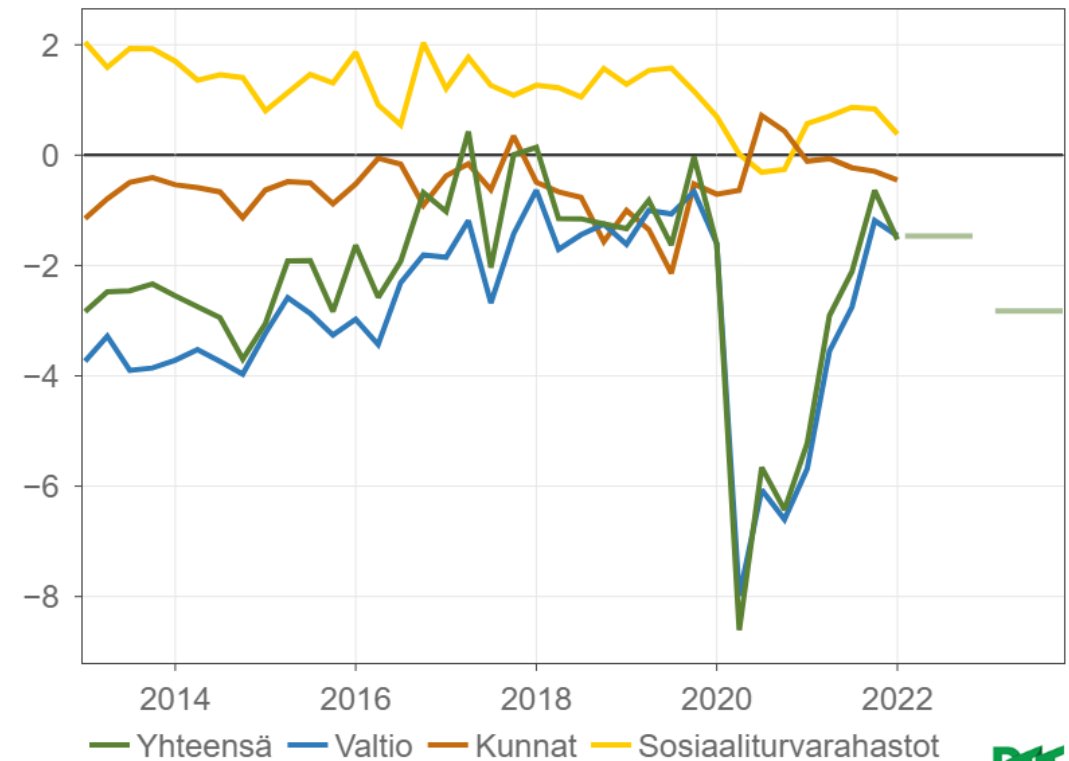
PTT

VALTIONTALouden ALIJÄÄMÄ KASVAA

- Nopea verotulojen kasvu on tasapainottanut valtiontaloutta.
- Panostukset maanpuolustukseen, pakolaisten auttamiseen ja huoltovarmuuteen lisäävät alijäämää.
- Vuonna 2023 kustannusten nousu ja heikentynvä suhdanne kasvattavat alijäämää.
- Velkasuhde laskee tänä vuonna, mutta kääntyy uudelleen kasvuun ensi vuonna.
- Ensisijainen huoli ei ole alijäämän tai velan määrä kriisitilanteessa, vaan pysyvät alijäämät normaalioloissa ja Suomen pidemmän aikavälin kasvupotentiaali.
- Suomi on jäänyt jälkeen koulutustasossa ja väestö ikääntyy.
- Globaali turvallisuusjärjestelmä on murroksessa, ja se voi merkittävästi heikentää sekä lyhyen että pitkän aikavälin talouskasvua.

Julkisen sektorin tasapaino

Nettoluotonanto, % BKT:seen

Lähde: Tilastokeskus ja PTT

PTT

SUURTEN MUUTOSTEN BUDJETTI

- Budjetin ”energiapaketti” eurooppalaisittain verrattuna maltillinen. Eurooppalainen taso huolestuttavan korkea.
- Ensivuoden alijäämä vielä suuri arvoitus. Todennäköisesti tehdään useita lisäbudjetteja liittyen turvallisuustilanteeseen.
- Uusi hallitus (toivottavasti) jatkaneekin kehyspoikkeusta: ”Tilanteeseen välittömästi liittyvät maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden, kyberturvallisuuden ja huoltovarmuuden välttämättömät menolisäykset lasketaan kehyksen poikkeuslausekkeen piiriin”.
- Tarkkarajaiset poikkeukset hyväksi myös kehysjärjestelmän uskottavuuden kannalta. Uskottavuuden kannalta tärkeitä myös määrittää alijäämätavoite.
- Valtion budjetin loppusumma nousee noin 80 mrd. euroon, kun sote- ja pelastuspalvelujen rahoitus siirtyy kokonaisuudessaan kunnilta valtiolle.
- Hyvinvointialueiden budjettitasapainoon tulee vaikuttamaan merkittävästi valtion taloudellisten ohjauskeinojen tehokkuus. Tehokkuus on riippuvainen siitä miten valtiovarainministeri ja pääministeri soveltavat budjettisääntöjä.

Keskeiset ennustemuuttujat vuosina 2021–2023

	2021	2022e	2023e
	muutos, %		
Bruttokansantuote	3,0	1,6	-0,5
Tuonti, tavarat ja palvelukset	5,6	5,5	-3,0
Vienti, tavarat ja palvelukset	5,6	0,5	-2,0
Kulutus	3,3	2,5	0,1
yksityinen	3,6	2,5	-0,5
julkinen	2,7	2,5	1,5
Investoinnit	1,1	1,6	-2,6
yksityiset	4,6	1,5	-3,0
julkiset	-12,8	2,0	-1,0
Inflaatio	2,2	7,5	1,0
Ansiotaso	2,4	2,8	3,5
Työttömyysaste, %	7,7	6,8	7,3
Työllisyysaste, 15–64-vuotiaat, %	72,3	73,8	73,3
Työllisyysaste, 20–69-vuotiaat, %	70,4	72,0	71,5
Julkisen sektorin yli/alijäämä, % BKT:seen	-2,7	-1,5	-2,8
Vaihtotase, % BKT:seen	0,8	-1,5	-0,8